

Pedagogisch werken met plezier

PIPPO'S Speelbrief

JANUARI 2016

EEN HEEL BOEKJE VOL MET WINTERPRET!

Iedereen hoopt er elk jaar weer op: een laagje witte sneeuw waardoor de wereld er opeens veel mooier uitziet. Voor jonge kinderen is dat een en al verbazing. Niet alleen wat ze zien, maar vooral wat ze meemaken als ze de sneeuw voelen. Buiten spelen is opeens veel leuker. Overal ligt speelmateriaal om overheen te glijden met een slee. Of om een bal van te maken en daarmee te gooien, zoals Beertje Bruin en Papa Beer doen. Of een sneeuwpop te maken zoals nijntje. In deze Speel- & Leerbrief vind je ook 'sneeuwspelletjes' waarvoor het niet per se hoeft te sneeuwen.

Ik wens jullie met deze Speel- & Leerbrief veel pedagogisch lees- en speelplezier!

Marja Baeten

redactie PIPPO

LEESTIP

In het midden van PIPPO, PIPPO Plus, staan winterse spelletjes, zoals het spoor volgen van een sneeuwkonijn of een sneeuwtekening maken met takjes, blaadjes en steentjes. En hoe maak je van een sneeuwbal een sneeuwmuis?

Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar

De Speel- & Leerbrief verwijst regelmatig naar het *Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar*. Dit boek is een naslagwerk en inspiratiebron voor pedagogisch medewerkers in de kinderopvang.

Aapje Pippo tekent op het raam!

Als het buiten heel erg koud is, kan het wel eens gebeuren dat er op de ruit een dun ijslaagje komt te staan. Maar in een huis met centrale verwarming, zullen kinderen dat niet vaak meemaken. Toch herkennen ze de situatie waarschijnlijk wel, omdat het effect te vergelijken is met een beslagen ruit. Net als een bevroren ruit, nodigt die uit om op te gaan tekenen.

Lees het verhaaltje van aapje Pippo voor. Laat de kinderen meekijken naar elke foto. Hou de letterlijke tekst aan, maar ga er wel op in als kinderen tijdens het voorlezen reageren.

Activiteiten

Raamtekening

Tekenen op een raam vinden kinderen vaak erg leuk om te doen. Het raam biedt een ruim werkvlak en er zijn stiften te koop, zoals whiteboardstiften of raamstiften op waterbasis, die heel geschikt hiervoor zijn. Wat de kinderen tekenen ziet er meteen speciaal uit. Dat komt vooral door de lichtinval van buiten.

1. Omkader een deel van het raam waarop getekend mag worden.
Voor veel kinderen is zo'n grote ruit anders onoverzichtelijk.
2. Bedenk een eenvoudige opdracht. Bijvoorbeeld: we gaan sneeuwvlokken op het raam tekenen. Als we dan naar buiten kijken, lijkt het alsof het sneeuwt.
3. Laat de kinderen zien hoe je een sneeuwvlok tekenen kunt: groot en klein, heel dicht bij elkaar of juist niet.
4. De wat oudere kinderen kun je een vochtig doekje geven om iets wat ze getekend hebben, ook weer weg te vegen.

Sneeuwvlokken knippen

De kinderen tekenen sneeuwvlokken aan de onderkant van het raam. Om het hele raam in de sneeuwsfeer te brengen, kun je aan de bovenkant uitgeknipte sneeuw kristallen plakken. Een sneeuw kristal knip je uit een opgevouwen stukje wit papier. Als je het papier openvouwt, is het steeds een verrassing wat je voor moois hebt gemaakt.

Kijk voor voorbeelden op:

www.ikkrijgthuisonderwijs.nl/sneeuwvlokken-knippen/

Leren van veranderingen

Als kinderen omgaan met de natuur, werken ze aan heel wat cognitieve vaardigheden. Bijvoorbeeld: aandacht hebben voor veranderingsprocessen (sneeuw wordt water, een sneeuwbal verpulvert als je erin knijpt) en verschillen en overeenkomsten zien (ijs en sneeuw zijn anders, maar allebei koud). Peuters houden van experimenteren met onbekend materiaal waarbij ze zich vaak richten op oorzaak en gevolg. Zonder dat ze zich daar zelf bewust van zijn, zoeken ze vaak naar patronen en verbanden. Laat je daarom vooral ook leiden door het spontane spel van kinderen als ze buiten spelen.

Uit: Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar

Beertje Bruin speelt in de sneeuw

Het heeft gesneeuwd! Alles is wit.

Beertje Bruin maakt voetsporen in de sneeuw. Daarna gooit hij sneeuwballen met Papa Beer. Lees het verhaaltje voor en vraag de kinderen naar hun eigen ervaringen met spelen in de sneeuw. Misschien zijn er kinderen die zich geen echte sneeuw herinneren.

Laat de andere kinderen vertellen wat de eigenschappen zijn: nat, koud, je kunt erin knijpen, het smelt als het warmer wordt, het is soms zacht en soms hard.

PLAATJES en woordjes

Het is koud buiten. Wat trekt muis Mo allemaal aan?

En wat geeft hij aan de sneeuwpop?

Bekijk samen de diverse kledingstukken. Vraag de kinderen de kledingstukken te benoemen. Zeg het woord zelf ook hardop. Kinderen die het woord nog niet kennen, proberen het misschien na te zeggen. Met de oudere kinderen kun je doorpraten over het verhaaltje. Je kunt bijvoorbeeld vragen:

- Muis Mo heeft een muts op en de sneeuwman ook. Wie hebben er nog meer een muts op in deze PIPPO? Ga maar eens bladeren en zoeken.
- Je kunt ook met de oudere kinderen praten over waarom dieren geen kleren dragen in de winter. Hebben zij het niet koud? Vertel dat dieren in de winter meestal een dikkere vacht krijgen. Dat is ook een soort winterjas.

Activiteit

Speelsneeuw maken

Omdat er niet altijd echte sneeuw voorhanden is, kun je ook speelsneeuw maken voor binnen. Afhankelijk van de groepsgrootte en de leeftijd van de kinderen, kun je het samen met de kinderen doen.

Je hebt nodig: bloem en babyolie (verhouding: 1 kilo bloem, 100-150 ml olie).

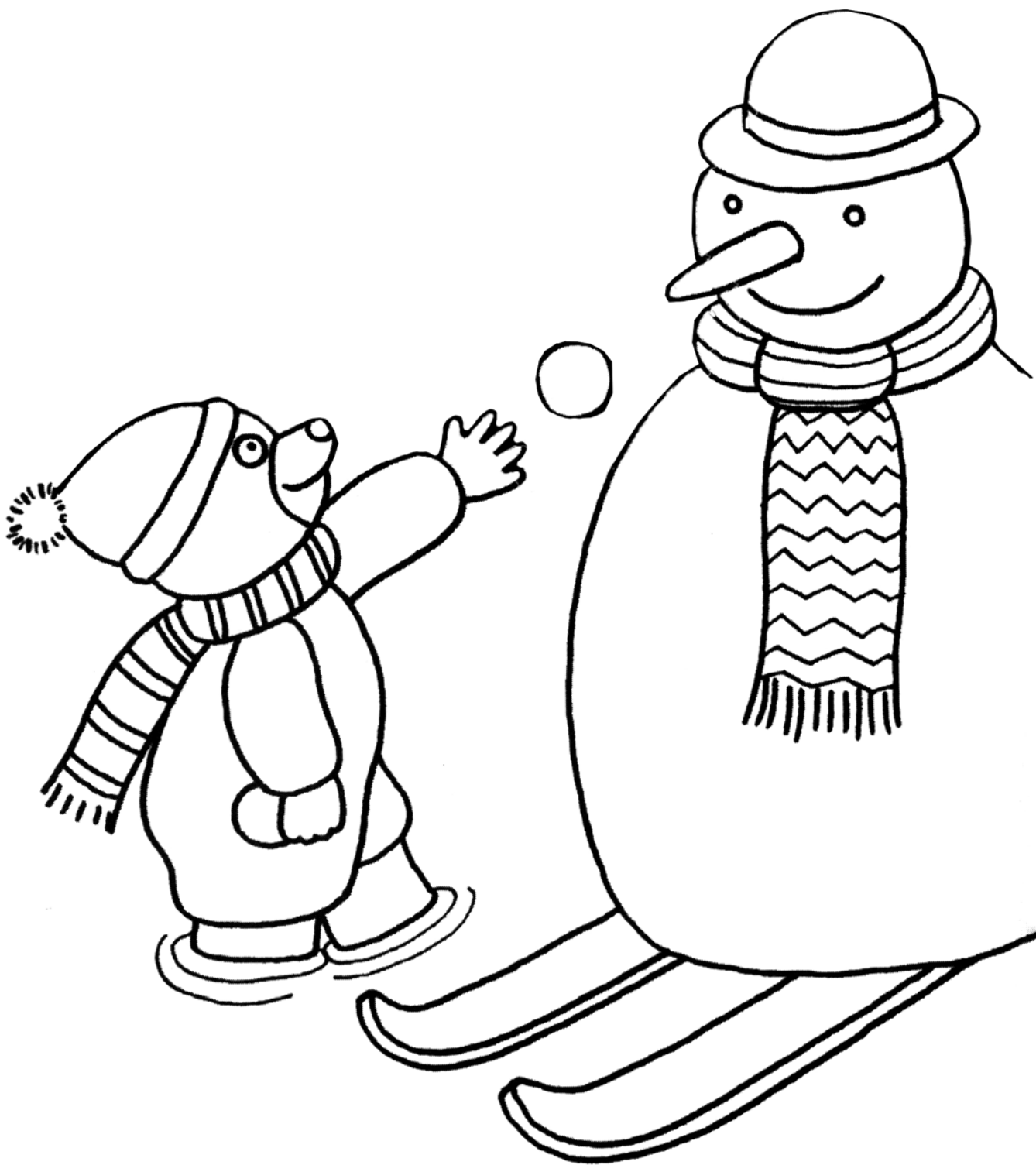
Als je gaat mengen en kneden voel je vanzelf of je sneeuw de goede textuur heeft. Dat is het geval als het 'deeg' goed kneedbaar is en niet vochtig voelt. Door de zachte textuur is het kneden en vormen een prettige voelervaring.

Door te kneden, oefenen kinderen de spieren in hun handen. Deze speelsneeuw kunnen ze rollen tot balletjes waarmee ze samen een sneeuwpop maken. Ze kunnen de speelsneeuw ook platdrukken en laten verkrummelen.

De spelactiviteiten zijn aan te vullen met zandvormpjes, takjes, steentjes enzovoort. Je kunt met deze speelsneeuw ook een landschap maken waarin je winterse dieren een plekje geeft, zoals ijsberen en pinguïns.

Uit: *KleuterKlasse.nl*, door Henrike van den Hurck.

Deze kleurplaat is van
.....

Speelverhaaltje: Waar is de sneeuwpop?

Je haalt bladzijde 12 uit PIPPO om het speelverhaaltje te maken. Pas als dat is gedaan, kun je het verhaaltje voorlezen en spelen.

Speelverhaaltjes in PIPPO

In elke PIPPO staat een speelverhaaltje. Dat wil zeggen: een verhaaltje dat je niet alleen voorleest, maar waar ook een activiteit aan verbonden is. De meeste speelverhaaltjes zorgen voor een verrassingseffect. In deze PIPPO is het de sneeuwman die kwijt is, maar dan, na het omslaan van de bladzijde, toch opeens tevoorschijn komt.

Speelverhaaltjes vinden jonge kinderen leuk. Ze kunnen vaak nog niet lang genoeg luisteren om een verhaaltje te volgen. Als er een spelelement is, zijn ze meer betrokken bij het verhaal. Doordat spelen een onderdeel is, krijgen kinderen ook meer waardering voor het verhaal.

Als je kinderen bij het voorlezen een actieve rol geeft, heet dat 'interactief voorlezen'. Interactief voorlezen heeft een nog positievere invloed op de ontwikkeling van de woordenschat dan gewoon voorlezen.

Een sneeuwpop van een sok

Elk kind kan ook binnen en sneeuwpop maken.

Je hebt nodig: voor elk kind een oude witte sok, sterk garen of dun touw, lintjes en stukjes vilt of knoopjes.

Je knipt de sok doormidden. Dan bind je de bovenkant van de sok stevig samen met draad. Nu keer je de sok binnenste-buiten en vul je hem met rijst. Als de sok bijna vol is, bind je ook deze kant van de sok stevig dicht met draad.

Tussen de kop en het lijf, trek je een draad strak. Van het teenstuk van de sok rol je een muts.

Nu kun je de sneeuwpop gaan versieren. Op YouTube vind je een heel helder filmpje: www.youtube.com/watch?v=nVDA-MokjosU

In dit filmpje zie je hoe een volwassene de sneeuwpop maakt. Voor kinderen gebruik je natuurlijk geen opgeplakte knoopjes en ook geen knopspelden, maar bijvoorbeeld kleine stukjes vilt die je op de sneeuwpop plakt.

De pedagogisch medewerker inspireert! Als er iets geknutseld wordt in de groep, maak je zelf vaak een voorbeeld om de kinderen te inspireren. Wat de kinderen maken, inspireert de pedagogisch medewerker weer. Hij/zij volgt de kinderen en voegt iets toe wat een kind oppakt of laat liggen. Als het goed is, ontstaat er een wederzijdse inspiratie en een dialoog tussen kind, pedagogisch medewerker en materialen.

Het is juist niet de bedoeling dat wat de kinderen maken zo veel mogelijk lijkt op het voorbeeld.

De kleine wereld van dieren in de bergen met sneeuw

Op deze kijkplaat zien kinderen een stukje van een wereld waar veel vaker sneeuw ligt dan bij ons. Het is hoog in de bergen. De dieren die hier wonen zijn gewend aan sneeuw. Ze kunnen goed tegen de kou. De meeste dieren krijgen in de winter een wintervacht met extra dikke haren en veren.

- Bekijk met de kinderen de uitklaplaat: zoek de dieren die op het tabje aan de linkerkant staan. Kunnen de kinderen alle dieren vinden? En welke dieren zien ze nog meer? (De muis, de eekhoorn, de konijnen, de beer, de vos en de koolmeesjes).
- Je ziet op de tekening iemand die een foto maakt. Van welke dieren maakt ze een foto?
- Van welke dieren zou jij een foto willen maken?
- Welke dieren heb je wel eens in het echt gezien?

Buiten als het koud is

Dieren zijn in de winter altijd goed voorbereid op kou. Kinderen moeten dat ook zijn. Vooral jonge kinderen moeten warm aangekleed zijn als ze naar buiten gaan: een muts, een sjaal en wanten of handschoenen. Peuters bewegen vaak nog niet genoeg om zichzelf voldoende warm te houden. Een spelletje spelen of samen een sneeuwpop maken helpt daarbij!

Versje: 5 kinderen in de kou

Dit is een aftelversje. De bewegingen zijn bij elk couplet hetzelfde, alleen het aantal vingers verandert na elke strofe.

5 kleine kinderen, buiten in de kou.

hand met vijf vingers opsteken

Eén zegt: brrr, ik ga naar binnen toe!

duim opsteken, laten bibberen, en over je schouder naar achteren laten wijzen

Waar is hij nou?

met je hand boven je hoofd zoeken

Dat kind in de kou?

je schouders ophalen

4 kleine kinderen, buiten in de kou.

hand met vier vingers opsteken

Eén zegt: brrr, ik ga naar binnen toe!

duim opsteken, laten bibberen etc.

Waar is hij nou?

Dat kind in de kou?

3 kleine kinderen, buiten in de kou.